

Kalendarium historyczne

data wydarzenie

- 4000 lat p.n.e.** początki osadnictwa w okolicach Rzeszowa, także na terenie obecnych dzielnic.
- X-XIII w.** osady obronne, grodki na pograniczu polsko-ruskim, istnieje Staromieście, ul. Grodzisko, Pobitna, Strażów.
- 1344** włączenie terenów Rzeszowa do Królestwa Polskiego.
- 1354** król Kazimierz Wielki ofiarowuje Rzeszów Janowi Pakosławicowi ze Stożysk, powstaje średniowieczny Rzeszów.
- ok. 1400 r.** powierzchnia miasta liczy 1,5 km kw.
- 1427,**
1458,
1502, pożary i zniszczenia wojenne miasta.
1524,
1558,
1576
- Rzeszów we władaniu Mikołaja Spytka Ligęzy. Budowa zamku na południe od miasta, powstanie wioski Wygnaniec i
- 1583 -** Podzamcza, otoczenie miasta fortyfikacjami bastionowymi, budowa kanałów i fos obronnych zasilanych przez
- 1637** Mikośkę, powstanie jeziora bernardyńskiego, budowa kościoła i klasztoru oo. bernardynów jako sanktuarium Maryjnego i mauzoleum rodu Ligezów, budowa synagogi staromiejskiej.
- 1657,** pożary i zniszczenia wojenne.
1698
- 1589** powierzchnia Rzeszowa wynosi 2,9 km kw., którą zamieszkuje 2 500 mieszkańców
- II poł. XVII - XVIII w.** Lubomirscy przebudowują miasta tworząc luksusową rezydencję magnacką, przebudowa zamku, powstaje „Letni Pałacyk” zwany „Teatrem”, realizacja modnych założeń ogrodowych, budowa kościoła i klasztoru oo. reformatów, powołanie kolegium Pijarów, budowa synagogi nowomiejskiej.
- 1702 -** okupacja Rzeszowa przez wojska szwedzkie pod dowództwem gen. Stenbocka - kontrybucje, rabunki, wyniszczenie
- 1703** ekonomiczne miasta.
- Hieronim Augustyn Lubomirski przystępuje do Konfederacji Warszawskiej. Wojska litewskie łupią miasto, ogromna kontrybucja w naturze i w pieniądzu nałożona na mieszczan i miasto przez wojska koronne saskie. Kolejna okupacja Rzeszowa przez wojska szwedzkie dowodzone przez gen. Stenbocka. Nowa duża kontrybucja, epidemia (zaraza) w mieście. Pojednanie H.A. Lubomirskiego z królem Augustem II Mocnym.
- 1706** śmierć Hieronima Augustyna Lubomirskiego. Rzeszów dziedziczy Jerzy Ignacy Lubomirski, wierny sojusznik Wettynów (Sasów). Wojska rosyjskie przybywają na zimowe leże do Rzeszowa.
- 1707** zaraza w Mieście.
- 1709** duży pożar w Rzeszowie, okupacja miasta przez wojska szwedzkie dowodzone przez gen. Krassaua, kontrybucje i grabieże. Zajęcie miasta przez zwolenników króla Stanisława Leszczyńskiego.
- 1712** Rzeszów zamieniony w obóz wojskowy zdemoralizowanych kompanów i żołnierzy J.I. Lubomirskiego, liczne rozboje i gwałty.
- 1716** Rzeszów łupią konfederaci Tarnogrodzcy.
- 1728** pożar miasta.
- 1734** ogromny wylew Wisłoka, powódź.
- Konfederaci Dzikowscy zajmują Rzeszów, Sasi i Kozacy dowodzeni przez gen. Szybilskiego okupują Rzeszów,
- 1735** rabunki, morderstwa i wysoka kontrybucja nałożona na miasto, pożar rzeszowskiego zamku. Podpisanie w Kolegium pijarów rozejmu pomiędzy konfederatami a komisarzami saskimi i moskiewskimi.
- 1762** powstaje „Plan kapitana Henryka Wiedemanna”.
- 1772** zabory, włączenie Rzeszowa w skład Cesarstwa Austriackiego.
- 1773** Rzeszów siedzibą cyrkułu i garnizonu wojskowego.
- 1790** Rzeszów liczy 3 336 mieszkańców.
- 26 czerwca 1813** ogromna powódź, wezbrany Wisłok porwał most i zalał Nowe Miasto - obecny Plac Wolności i okolice.
- 23 stycznia 1814** przez Rzeszów przejeżdżała Królowa Sycylii, córka Cesarzowej Marii Teresy, z ogromną pompą i honorami witana przez władze miasta.
- 26 - 27 czerwca 1842** ogromny pożar miasta.
- 1816** w budynku poklasztornym oo. pijarów umieszczone zostało biuro starostwa.
- 8 lipca 1817** do Rzeszowa przybyli cesarz Franciszek I i Cesarzowa Karolina.
- 1830** Powstanie Listopadowe, bierze w nim udział 20 uczniów rzeszowskiego gimnazjum.
- 1831** Epidemia cholery azjatyckiej, zmarło ok. 500 osób.

- 12 maja** Lubomirscy ostatecznie sprzedają Rzeszów Rządowi Austrii, magistrat przejmuje prawa dominialne, po ok. 500
1845 latach Rzeszów przestaje być miastem prywatnym, a zostaje Królewskim Wolnym Miastem.
- 14 października 1852** w Rzeszowie przebywał Cesarz Franciszek Józef I.
- 1853** Rzeszów zostaje siedzibą władz powiatowych.
- 4 kwietnia 1858** Cesarz zezwolił na uzupełnienie rzeszowskiego Gimnazjum do ośmioklasowego programu nauczania zakończonego maturą.
- 14 listopada 1858** wybudowane zostaje połączenie kolejowe z Krakowem (a poprzez Czechy z Wiedniem)
- 29 i 30 czerwca 1860** pierwsza matura w Rzeszowie.
- 4 listopada 1861** otwarcie połączenia kolejowego ze Lwowem i wschodnią Galicją.
- 1867** pierwsze powszechne wybory samorządowe.
- 1886** założenie Towarzystwa Gimnastycznego "Sokół".
- 1888** telefonizacja miasta.
- 1873** epidemia cholery.
- 12 października 1890** otwarcie połączenia kolejowego z Jasłem.
- 1892** odsłonięcie pomnika Adama Mickiewicza.
- 1898** odsłonięcie pomnika Tadeusza Kościuszki.
- 1900** oświetlenie gazowe ulic.
- 1901** zmiana granic miasta powierzchnia wzrosła z 290 ha do 768 ha, ok. 20 000 mieszkańców.
- 23 listopada 1904** otwarcie 8-klasowego męskiego II Gimnazjum (dzisiejszego II Liceum Ogólnokształcącego).
- 1910** budowa elektrowni miejskiej.
- 1911** uruchomienie elektrowni miejskiej oraz początek budowy sieci wodociągowej.
- 31 października 1918** odzyskanie niepodległości działa Polska Komisja Likwidacyjna.
- 1918** Rzeszów stolicą powiatu.
- 1921** 24,9 tys. mieszkańców.
- 1931** 26,9 tys. mieszkańców.
- 18 września 1932** odsłonięcie pomnika płk. Leopolda Lisa-Kuli.
- 1935 - 1939** powstanie i rozwój Centralnego okręgu Przemysłowego, powstaje zakład Silników nr 2, PZL i Fabryka Obrabiarek i Sprzętu Artyleryjskiego H. Cegielskiego, oraz inwestycje towarzyszące, budownictwo mieszkaniowe, 4 bloki i dwie wille dyrektorskie na Osiedlu Dąbrowskiego i Osiedle domków jednorodzinnych na ul. Poznańskiej.
- 1938** 41, tys. mieszkańców.
- 1939 - 1944** wojna i okupacja, śmierć 12,4 tys. mieszkańców, w tym 11 267 osób zamordowanych, głównie Żydów.
- 1944** powołanie Teatru im. Wandy Siemaszkowej.
- 2 sierpnia 1944** wyzwolenie spod okupacji niemieckiej.
- 8 grudnia 1944** zmieniono zasilanie miasta Rzeszowa z prądu stałego na zmienny.
- 1945** dekret o powołaniu województwa rzeszowskiego.
- 1951** zmiana granic miasta, powierzchnia wzrosła z 768 ha do 4 032 ha, ludność z 29,5 tys. do 44,5 tys. mieszkańców. Powołanie Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej.
- 22 lipca 1960** wprowadzenie ruchu osobowego na trasie kolejowej Rzeszów - Głogów Młp.
- 1963** powołanie Wyższej Szkoły Pedagogicznej oraz Wyższej Szkoły Inżynierskiej, obecnie Politechniki Rzeszowskiej.
- 1969** I Światowy Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych.
- 1973** otwarcie Filharmonii Rzeszowskiej im. Artura Malawskiego.
- 1975** reforma podziału administracyjnego kraju, powstanie małego województwa rzeszowskiego.

- 4 lutego**
1975 podpisanie umowy partnerskiej z miastem Klagenfurt (Austria).
- 2 czerwca**
1975 podpisanie umowy partnerskiej z miastem Buffalo (USA).
1977 zmiana granic miasta, powierzchnia wynosi 5370 ha.
- 3 maja**
1984 obchody 200-rocznicy powstania Szkoły Podstawowej Nr 1 w Rzeszowie.
1991 wizyta w Rzeszowie Ojca Świętego Jana Pawła II.
17
- październi**
ka 1991 podpisanie umowy partnerskiej z miastem Bielefeld (Niemcy).
23
- listopada**
1991 podpisanie umowy partnerskiej z miastem Koszyce (Słowacja).
1992 utworzenie Diecezji Rzeszowskiej, odsłonięcie pomnika pułkownika Leopolda Lisa-Kuli.
1993 odsłonięcie odnowionego pomnika generała Władysława Sikorskiego.
1994 nadanie Sztandaru 21 Brygadzie Strzelców Podhalańskich przez Prezydenta RP.
- 23 marca** nadanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa Księdzu Prałatowi Walentemu Balowi, Księdzu
1994 Arcybiskupowi Ignacemu Tokarczukowi oraz Generałowi Broni Stanisławowi Maczkowi.
20
- sierpnia** podpisanie umowy partnerskiej z miastem Nyíregyháza (Węgry)
1996
1997 uchwalenie hejnału dla Rzeszowa.
1999 Rzeszów staje się stolicą województwa podkarpackiego.
19
- września** podpisanie umowy partnerskiej z miastem Iwano-Frankowsk (Ukraina).
2000
2001 powstanie Uniwersytetu Rzeszowskiego, oddanie do użytku Podziemnej Trasy Turystycznej Miasta Rzeszowa (długość 213 m).
20
- listopada** podpisanie umowy partnerskiej z miastem Łuck (Ukraina).
2001
18
- września** obchody 100-lecia II Liceum Ogólnokształcącego.
2004
2004 wydanie Encyklopedii Rzeszowa.
- 8 lutego**
2005 podpisanie umowy partnerskiej z miastem Lamia (Grecja).
- 1 stycznia** zmiana granic miasta, do Rzeszowa zostały przyłączone sołectwa Słocina i Załęże. Powierzchnia wynosi 68 km kw. i
2006 liczy 163,5 tys. mieszkańców.
- 28 marca**
2006 ustanowienie loga Miasta Rzeszowa.
- 1 stycznia** zmiana granic miasta, do Rzeszowa została przyłączona część Przybyszówki. Powierzchnia wynosi 77,2 km kw. a
2007 liczba mieszkańców wzrosła do 165 tys.
- 12 grudnia**
2007 podpisanie umowy partnerskiej z Satu Mare (Rumunia).
- 14 grudnia**
2007 udostępnienie do zwiedzania przedłużonej Podziemnej Trasy Turystycznej Miasta Rzeszowa (długość 369 m).
- 1 stycznia** zmiana granic miasta, do Rzeszowa została przyłączona pozostała część Przybyszówki oraz Zwińczyca. Powierzchnia
2008 wynosi 91,5 km kw. a liczba mieszkańców wzrosła do 170 tys.
- 23**
września przyznanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa Tadeuszowi Hogendorfowi oraz prof. dr. hab. inż.
2008 Stanisławowi Kusiowi.
27
- września** uroczystości 350-lecia I Gimnazjum i Liceum im. ks. St. Konarskiego w Rzeszowie
2008
- 1 stycznia** zmiana granic miasta, do Rzeszowa zostało przyłączone sołectwo Biała. Powierzchnia Miasta wynosi 97,56 km kw. a
2009 liczba mieszkańców wzrosła do 173 tys.
- 22 marca**
2009 otwarcie Muzeum Dobranocek.
- 15 grudnia**
2009 odsłonięcie rzeźby "ojca polskiego bluesa" Tadeusza Nalepy.

- 1 stycznia 2010** zmiana granic miasta, do Rzeszowa zostało przyłączone sołectwo Budziwój i część Miłocina. Powierzchnia Miasta wynosi 115,8 km kw. a liczba mieszkańców wzrosła do 178 tys.
- 1 czerwca 2010** przyznanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa Ks. biskupowi Kazimierzowi Górnemu.
- 28 czerwca 2011** przyznanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa Piotrowi Chmielińskiemu.
- 24 września 2011** uroczystości 100-lecia III Liceum Ogólnokształcące w Rzeszowie.
- 25 kwietnia 2012** podpisanie umowy partnerskiej z Fangchengang (Chiny).
- 3 października 2012** wręczenia aktów nadania tytułów Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa dwóm znanym biznesmenom: Markowi Dareckiemu - prezesowi WSK PZL Rzeszów i Adamowi Góralowi stojącemu na czele Asseco Poland.
- 23 października 2012** nadanie tytułu ZASŁUŻONEGO DLA MIASTA RZESZOWA Panu RYSZARDOWI ZIEMBIE - artyście, kolekcjonerowi, wytrawnemu znawcy historii rozwoju książki.
- 21 lutego 2013** podpisanie umowy partnerskiej z Gainesville (USA).
- 1 maja 2013** uroczystości 110-lecia Zespołu Szkół Spożywczych im. Tadeusza Ryłskiego w Rzeszowie.
- 17 listopada 2013** odsłonięcie pomnika płk. Łukasza Ciepłińskiego oraz sześciu popiersi działaczy IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”.
- 17 grudnia 2013** nadanie tytułu ZASŁUŻONEGO DLA MIASTA RZESZOWA Panom: Andrzejowi Kowalowi - wybitnemu trenerowi siatkówki, zdobywcy dwóch tytułów Mistrza Polski z drużyną Asseco Resovia, Markowi Czarnocie - bibliofilowi, kolekcjonerowi, wytrawnemu znawcy historii Rzeszowa oraz Stanisławowi Mazurowi - lekarzowi, kardiologowi, inicjatorowi działań społecznych poświęconych edukacji prozdrowotnej oraz profilaktyce, prekursorowi prywatnej służby zdrowia w Rzeszowie.
- 24 lipca 2014** odsłonięcie rzeźby przedstawiającej dwunastoletniego rzeszowskiego urwisa z procą.
- 17 września 2014** odsłonięcie Pomnika Sybiraków.
- 26 października 2014** odsłonięcie pomnika Jana Pakosławica, pierwszego właściciela Rzeszowa.
- 18 listopada 2014** nadanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa Tomaszowi Stańko - Artyście wielkiego formatu, światowej sławy wirtuozowi trąbki, wytrawnemu znawcy i kompozytorowi oraz nadanie tytułu ZASŁUŻONEGO DLA MIASTA RZESZOWA Panom: Księdzu dr. Ireneuszowi Folcikowi - intelektualistcie, niestrudzonemu zwolennikowi dialogu i Zygmuntovi Solarskiemu - wytrwałemu przewodnikowi, popularyzatorowi turystyki krajoznawczej.
- 7 października 2015** oddanie do użytku najdłuższego w mieście mostu im. Tadeusza Mazowieckiego wraz z drogą łączącą ul. Załęską z ul. Lubelską.
- 13 grudnia 2015** odsłonięcie pomnika ofiar katastrofy smoleńskiej.
- 22 grudnia 2015** ustanowienie nowego hejnału Miasta Rzeszowa. Nadanie tytułu ZASŁUŻONEGO DLA MIASTA RZESZOWA Panu Janowi Stankiewiczowi - znakomitemu organizatorowi międzynarodowych i ogólnopolskich zjazdów i konferencji matematycznych, uznanemu autorytetowi rzeszowskiego środowiska akademickiego, pomysłodawcy i współtwórcy Wydziału Matematyczno-Fizycznego Politechniki Rzeszowskiej.
- 1 stycznia 2017** zmiana granic miasta, do Rzeszowa zostało przyłączone sołectwo Bzianka. Powierzchnia wynosi 120 km kw. a liczba mieszkańców wzrosła do 187,7 tys.
- 18 stycznia 2017** nadanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa prof. Tadeuszowi Markowskiemu - rektorowi Politechniki Rzeszowskiej, prof. Tadeuszowi Pomiankowi - założycielowi i wieloletniemu rektorowi Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie i Rafałowi Wilkowi - żuźlowcowi Stali Rzeszów, medaliście igrzysk paraolimpijskich w kolarstwie ręcznym oraz nadanie tytułu Zasłużonego Dla Miasta Rzeszowa siatkarzowi Krzysztofowi Ignaczakowi, który przez 9 lat reprezentował Asseco Resovię.
- 19 stycznia 2018** nadanie imienia Jana Robaka Rzeszowskiemu Domowi Kultury Filia Staromieście

- nadanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa Panu prof. nadzw. dr. hab. Jerzemu Poślusznemu - wybitnemu i aktywnemu twórcy, wizjonerowi, inicjatorowi oraz organizatorowi, podejmującemu szereg wielowymiarowych działań naukowych i edukacyjnych w kierunku rozwijania rzeszowskiego ośrodka akademickiego, przyczyniających się tym samym do postrzegania Rzeszowa jako silnego i liczącego się ośrodka prawniczego w Polsce a także promujących środowisko naukowe Rzeszowa za granicą oraz Pani Marcie Pótorak - przedsiębiorcy, mecenasowi kultury i sportu, współorganizatorowi i pomysłodawcy licznych działań prospołecznych, charytatywnych, kulturalnych i sportowych, niestrudzonemu zwolennikowi rozwoju oraz inwestowania w ludzi i technologie.
- 20 stycznia 2018**
- 15 maja 2018** podpisanie umowy partnerskiej z miastem Split (Chorwacja).
- 1 stycznia 2019** zmiana granic miasta, do Rzeszowa zostało przyłączone sołectwo Matysówka i druga część Miłocina. Powierzchnia wynosi 126 km kw. a liczba mieszkańców wzrosła do 194 tys.
- nadanie tytułu Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa Panu prof. dr. hab. Sylwestrowi Czopkowi - współtwórcy Instytutu Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, muzealnikiem, niestrudzonemu archeologowi, uznanej i cenionej osobowości w środowisku naukowym, odkrywcy kilkuset nowych stanowisk archeologicznych i badań wykopaliskowych oraz Panu dr. hab. n. med. prof. URz Kazimierzowi Widence - pasjonatowi, orędownikowi rozwoju chirurgii aorty oraz technik małoinwazyjnych, twórcy Rzeszowskiej Kliniki Kardiologii, którą uczynił wyróżniającym się ośrodkiem medycznym i naukowym w kraju.
- 27 stycznia 2019**
- 19 września 2019** podpisanie umowy partnerskiej z Rushmoor (Wielka Brytania).
- 11 listopada 2019** odsłonięcie pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego na placu Wolności
- 11 grudnia 2019** podpisanie umowy partnerskiej z miastem Truskawiec (Ukraina).
- 1 stycznia 2021** zmiana granic miasta, do Rzeszowa zostało przyłączone sołectwo Pogwizdów Nowy. Powierzchnia wynosi 128 km kw. a liczba mieszkańców wzrosła do 198 tys.
- 2 czerwca 2021** odsłonięcie pomnika Jana Pawła II w Parku Papieskim
- 26 listopada 2021** odsłonięcie pomnika płk. Łukasza Cieplińskiego

*Opracowano na podstawie
Encyklopedii Rzeszowa,
Przewodnika architektonicznego (opr. Stowarzyszenie Architektów Polskich),
Historia Miasta Rzeszowa (opr. Irena Ziewiec)*